

[Hartvig Frisch.]

skrænke mig til enkelte Bemærkninger, rettet til de Talere, som har henvendt særlige Ord netop til mig.

Jeg vil gerne sige til det ærede Medlem Hr. Brorsen, at det forekommer mig, han i nogen Grad har misforstaaet de Ord, jeg imod Slutningen af min Tale rettede til Ministeriet. Disse Ord gik simpelt hen ud paa dette, at over for den megen Kritik, der fra Modstandernes Side lyder i et Demokrati — og jeg tilføjede: som det er rimeligt lyder —, er det lige saa rimeligt, at der ogsaa fra Regeringssiden i denne Sal skal lyde den Anerkendelse, som i Tusinder af Hjem Landet over lyder mod Regeringen. Heri kan jeg ikke finde nogen som helst Grund til, at jeg skulde drive særlige historiske Studier vedrørende Kritik. Det er en ganske simpel Kendsgerning, jeg har henvist til, hvad jeg efter hele den Maade, hvorpaa den politiske Debat nu engang foregaar i vort Land, har været fuldt berettiget til.

Til det ærede Medlem Hr. Christmas Møller har jeg et Par ganske enkelte Bemærkninger. Det ærede Medlem raillerede paa et vist Punkt af sin Tale over, at der fra denne Bygning var blevet flaget 1. Maj; idet det ærede Medlem mente, at denne Handling, som han kaldte noget nyt — hvad den utvivlsomt er, idet det vist er første Gang, det er sket —, var et Udtryk for noget partimæssigt. Gud ved, om det ærede Medlem er rigtig klar over, at hans eget Parti denne Dag, den 1.—5.—1937, fejrede Folkefællesskabet. Jeg staar her med en Notits fra Bladet „Nationaltidende“, hvori der staar: „I Aften Kl. 21 pr. fejrer K. U. Fællesskabets Dag ved et Medlemsmøde, der afholdes“ o. s. v.; og hvori der tales til alle Samfundslag, til Kammeraterne. Jeg synes ærlig talt, at naar det ærede Medlems eget Parti altsaa holder en Dag, de kalder Fællesskabets, maa det lyde lidt underligt i disse K. U.eres Øren, at deres Formand her staar og bebrejder Rigsdagens Præsidium, at man har flaget paa denne Dag. Det hænger ikke meget godt sammen, synes jeg.

Det ærede Medlem rettede ved denne Lejlighed og har ved andre Lejligheder rettet et Spørgsmaal vedrørende Forsvaret. Der har tidligere været rettet et Spørgsmaal vedrørende det danske Forsvar af en i vor Historie berømt Mand, nemlig Viggo Hørup. Det var et simpelt og beskedent lille Spørgsmaal; det lød i sin Simpelhed: Hvad kan det nytte? . . . (Christmas Møller: Nej) . . . eller: Hvad skal det nytte? — jeg har aldrig kunnet finde

Finessen i denne Forskel, men jeg ved, der er altid nogen, der staar frem og siger: nej, det var: Hvad skal det nytte? Men ganske ligegyldigt, om det var: Hvad kan det nytte? eller: Hvad skal det nytte? — det var en af Delene —, var det et simpelt Spørgsmaal, der havde en ret betydelig Virkning i den danske Befolkning over for vort Militærberedskab.

Nu har en anden dansk Mand, nemlig det ærede Medlem Hr. Christmas Møller, i en Militærdebat udfundet et lille Spørgsmaal; jeg har lagt Mærke til, at det ærede Medlem bruger det ved enhver Lejlighed, og jeg tænker mig, at det efterhaanden vil sive ud til Befolkningen. Det lyder saaledes: Hvad skal det bruges til? Jeg vil advare det ærede Medlem. Jeg er overtydet om, at hvis dette lille Spørgsmaal, det ærede Medlem nu har formet, virkelig skal til at sive ud i større og større Kredse og vi skal til at rynke Panden og begynde at sætte os ind i denne Tanke, saa vil det ærede Medlem naa det stik modsatte af, hvad han vistnok tilsigter. Jeg tror, det ærede Medlem slet ikke skulde stille dette Spørgsmaal i denne Form og slet ikke skulde bilde sig ind, at det var en stor Visdom, det ærede Medlem her havde fundet paa, for skal Spørgsmaalet virkelig drives videre og videre, kommer det sandsynligvis til at virke omtrent paa samme Maade som det lille Spørgsmaal: Hvad skal det nytte?

Det ærede Medlem Hr. Valdemar Thomsen udtalte i nogle Ytringer i sin Tale, at nu havde jeg i min Tale vist, at vi skrev hele Det frie Folkepartis Program af, fordi jeg havde talt om Samarbejde mellem Arbejder og Bonde. Deroverfor vil jeg dog gerne henvise til, at jeg tror, at den første Gang, dette Spørgsmaal i denne Form blev rejst her i Rigsdagen, var ved den Tale ved Finanslovdebatten 1933, hvor jeg netop stillede Spørgsmaalet i nogle Betragtninger over den Udvikling, der havde fundet Sted i adskillige andre Lande i nævnte Aar. Ved denne Lejlighed og bl. a. i Tilknytning til en Tale, som det ærede Medlem havde holdt, og som havde vendt sig meget skarpt mod Arbejderne, udtalte jeg, hvis jeg maa tillade mig et Citat:

„Det er min Overbevisning, at de Begivenheder, der er sket, — det er de økonomiske Begivenheder, Englands Overgang til Ottawa o. s. v., og samtidig Begivenhederne i Tyskland — med fuldkommen Nødvendighed faar netop disse to Befolkningsklasser til at rykke tættere til hinanden, idet baade den økonomiske og den politiske Udvikling